



Dagens Stolta Stad har tittat in i en välkänd byggnad mitt i innerstan. Byggnaden stod färdig samma år som olympiaden i Stockholm och nu är det aktuellt med en restaurering. Samtidigt är det ny frågeomgång i bilder.

Teleborgen tillbaka till originalet

LASSE SÖDERGREN
 NORRKÖPING

I den gamla Teleborgen på Drottninggatan pågår för närvarande en restaurering av trapphuset.

En restaurering, vilken har föregåtts av ett omfattande detektivarbete.

Gamla Telegrafstationen stod färdig 1912, ritad av arkitekten Aron Johansson.

Denne hade även ritat gamla riksdagshuset och riksbanken på Helgeandsholmen i Stockholm.

Aron Johanssons byggnader utmärktes av det monumentala utförandet och han stod bakom inte mindre än 14 olika teleborgar i Sverige, från Lycksele i norr till Malmö i söder.

Och just etipitet massivt monumental är något som passar in på gamla Telegrafan i Norrköping.

Byggnaden är uppförd i jugend- och nationalromantisk stil och här kan man verkligen tala om en borg.

Det borgliknande utseendet är inte fullt lika framträdande inne i byggnaden. Men det är ändå tillräckligt pampigt.

Trappan leder upp till den så kallade apparatsalen, där telefonisterna en gång i tiden satt på långa rader, övervakade av en vaktföreståndare.

Och i själva trapphuset pågår nu en restaurering. Genom årens lopp har väggar, tak, pelare och kapital målats om och över och till slut har det blivit mängder med lager färg. Den senaste skiktet består av plastfärg.

Arbetet är beställt av Telaris Fastigheter och måleriarbetet utförs av Torstensson & Allard och Bröderna Ek. Och det är Anders Ek som har ansvaret för att försöka få fram originalfärgen.

Marmoreringar

– Det här var ett väldigt färggrant trapphus när det byggdes, säger han.

– Jag har bland annat skrapat fram jättefina marmoreringar på pelarna och väggarna gick troligen i orange och brunt.

Arbetet utförs i samarbete med både stads- och länsantikvarien, samt med Länsmuseet.

Ett omfattande detektivarbete har här utförts för att få fram fakta och bilder av hur interiören såg ut i original. Men där har man nästan gått bet.

– Vi har letat förgäves i alla tänkbara arkiv, säger Anders Ek. Men arkiven är spridda för vinden.

– Det vi har tillgång till är ritningarna och en arbetsbeskrivning när huset byggdes.

Installerades aldrig

Men genom att skrapa sig fram i de olika lagren och med hjälp av färganalys ska det gå att återställa trapphuset.

– Vi kan även se att man använde sig av stuck, vilket är en blandning av kalk, krita och linolja, säger Anders Ek.

Ett annat ingrepp är att en hiss har satts in, vilken



Aron Johansson Teleborg längs Drottninggatan stod färdig år 1912. Byggnaden är uppförd i jugend och nationalromantisk stil.

Foto: MICHAEL SVENSSON



Anders Ek har skrapat på väggar, på pelare och i tak i sin jakt på originalfärgernas utseende.

fanns med i Aron Johanssons ritning från 1910 men som aldrig installerades.

I skiftet november-december ska trapphuset stå färdigt.

Den första telefonstationen i Norrköping installerades

år 1881 i en lägenhet på Drottninggatan 6.

Initiativtagare var grosshandlaren och donator Frans Blom som var den som bildade Norrköpings telefonförening.

Året därpå bildades Norrköpings Telefon AB.



Telegrafan var i över 50 år en knutpunkt för kommunikationerna för många Norrköpingsbor.



Gamla Telegrafan var en efterträdare till den telefontation som installerades i Norrköping år 1881 av grosshandlaren och donator Frans Blom.

STOLTA STADS BILDTÄVLING

3



FRÅGA 1
 Den stämningfulla bilden visar en välkänd del av innerstan. Gång- och cykelvägen är byggd över den urgamla körväg som ledde från och till Gamlabro och som inte fick stängas av. Men vad kallas passagen?

1. Tre prinsars gränd
- X. Swartzens valv
2. Holmbrögränd



FRÅGA 2
 Bilden visar ett industriområde av idag, strax utanför en av Promenaderna. Men i början av seklet var fältet platsen för en stor och uppmärksam begivenhet. Vilken?

1. Syltutställningen 1906
- X. Funkisutställningen 1930
2. NU 64



FRÅGA 3
 De här meterjocka valven återfinns i Eschelsonska huset vid Gamla torget. Kvarteret har ett särskilt namn som ger en association till den verksamhet som en gång i tiden återfanns här. Vilken verksamhet syftar vi på?

1. Stadens rådstuga
- X. Det första lasarettet
2. Dahlbergiska teatern

Svaret skickar du till
 Norrköpings Tidningar, 601 83 Norrköping.
 Senast 10 oktober vill vi ha ditt svar.
 Märk kuvertet "Stolta Stad".
 Rätta svaren presenteras 17 oktober.

De tre först öppnade rätta svaren får varsitt NT-badlakan.

FRÅGA 1		Namn:
FRÅGA 2		Adress:
FRÅGA 3		Postnr:.....Postadress:.....

SVAR TILL STOLTA STADS BILDTÄVLING NR 2



FRÅGA 1 = X
 Platsen på det tidigare industriområdet kallas Holmbrögränd.



FRÅGA 2 = 1
 I kvarteret Mjölne finns även en medeltida begravningsplats.



FRÅGA 3 = 1
 Den vackra porten finns vid Stads-museet på Västgötegatan.

De tre först öppnade rätta lösningarna har skickats in av:

Jan Appelgren, Norrköping
 Birgitta Nilsson, Norrköping
 Maud Lindahl, Norrköping

Ni får varsitt NT-badlakan. Grattis!